

ДІАЛОГ ТА ПОРОЗУМІННЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Міщенко М.М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Актуальність теми зумовлена потребою виявити засади можливості діалогу в світі, що міняється, у зв'язку з глобалізаційними тенденціями та інформаційним виміром суспільства. Зміна універсальних ціннісних орієнтирів, кризові явища в культурі, загострення політичних та релігійних протистоянь в ХХІ ст. знову піднімають філософські питання діалогічності, порозуміння, інтерпретації.

По-перше, необхідно констатувати наявність нової соціальної дійсності, для якої характерними є: 1) надшвидкий темп життя, подій, змін (це веде до зросту невизначеності та незахищеності особистості перед змінами, до відмови людини від досягнення перспективи заради тимчасових, миттєвих результатів, зниження можливостей людини контролювати власне життя); 2) миттєвий обмін інформацією та залучення до неї найвіддаленіших частин планети (безконтрольний потік інформації може глибоко проникати в суть людини і деформувати її свідомість, зумовлювати некритичне сприйняття реальності, байдуже ставлення до подій, що відбуваються, або, навпаки, формування залежності від отримання інформації); 3) тенденції до індивідуалізації, порушення збалансованості між суспільним та особистісним (втрата збалансованості, на якій базувалася стійкість соціального порядку, пов'язана з труднощами адаптації індивідів до реальності, що швидко змінюється).

По-друге, зміни в соціумі потребують окреслення нової етики дискурсу, в основі якої досягнення консенсусу між усіма людьми, усвідомлення змін, робота над найбільш проблемними моментами в системі людина/соціум. Зокрема, це визначення міри відповідальності кожної людини за ті процеси, що відбуваються в суспільстві; співвідношення свободи й відповідальності; розвиток громадянського суспільства та національної ідентичності в глобалізованому просторі і перспектива взаєморозуміння.

По-третє, в умовах нових культурних і соціальних реалій, актуалізується співвідношення ідей універсалізму герменевтики, що пов'язаний з розумінням як умовою осмислення соціального буття та існування універсальних методів тлумачення, та супротиву теоретичній універсалізації герменевтичного досвіду, що породив в західноєвропейській філософії ідеї агерменевтизму, що оправдує нерозуміння, і локалізує можливість контролю людини. Герменевтичний універсалізм – розглядає все буття людини як вічний, неперервний процес розуміння. «Розуміння» означає розуміння одне одного у взаємному спілкуванні та створенні спільного світу. В агерменевтизмі йде перехід від загальних універсальних структур до теоретичних систем регіональних герменевтик. Регіональна герменевтика – певне культурне поле, що зберігає свою культурну цілісність на основі спільних цінностей розуміння і певних технік інтерпретації.